

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 7. De Capitulo sede vacante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

possessionem Beneficij, quæ est sequela collationis, ad Lancell. *sup. num. 624.*

³² Sed & Innocentius in *dist. cap. consultationibus*, & in *prin. Cardinal. in dist. cap. ex literis, questione ultima.* & Bald. in *libro 2. Cod. de servit. & aqua numer. 81.* tenent, quod pendente lite super proprietate, potest etiam fieri præsentatio, & institutio, quod etiam videtur tenere Lancellotus *supra numero 622. 623. & 624.* & Menoch. *consilio 90. in fin. libro 1.* & videtur probabilius, & praxi conformius. Nam cum præsentatio sit facta legitime, attento præsentati statuto à possessore bonæ fidei, qui facit fructus suos, debet sequi institutio, nec est habendum in consideratione, quod non posset illum fructum restituere si condemnaretur, & illa dilatio institutionis, vergeret in magnum damnum Ecclesiæ, & hanc sententiam approbat *dist. lex parte nona titulo decimo quinto, parte 1. & ibi, Gregorius Lopez glossa ultima.*

³³ Et videtur tenere Congregatio Concilij, & ut sequenti declaratione. Congregatio censuit, debere Episcopum admittere examen eius, qui est præsentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controversatur coram eodem Episcopo, facta tamen per Episcopum protestatione de iuribus suis, & sine eorum præiudicio, vel committere alteri Episcopo vicino.

CAP. VII.

De capitulo sede vacante.

SUMMARIA.

DE Capitulo sede vacante an possit Beneficia conferre & in eorum collatione succedat, numero primo.

Quamvis aliqui dicant, Capitulum sede vacante solum succedere in his, quæ sunt iustitiæ, & necessitatis, &c. & alij dicant succedere quoad ea tantum, quæ in iure reperiuntur expressa, & non in aliis, tamen verius est, regulam esse quod Capitulum sede vacante fungitur vice Episcopi, & succedit in omnibus quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus in iure expressis, à *num. 2.*

De officio & potestate Capituli sede vacante, qui sint videndi, *n. 5.*

Pro iurisdictione exercenda hodie ex Concilio Tridentino tenetur Capitulum sede vacante creare Vicarium infra octo dies qui saltem in iure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias quantum fieri poterit idoneus, alias ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuolvitur, *n. 6.*

Capitulum quod infra octo dies Vicarium non constituit, potest reingra moram purgare, *num. 7.*

An Episcopus teneatur, etiam & cogi possit constituere Vicarium, remissus, *num. 8.*

Vicarius Capituli sede vacante debet esse Doctor, vel Licentiatus, alias deputatio est nulla, & deuolvitur ad Metropolitanum, numero 9. & censuit Sacra Congregatio Concilij in declarationibus adductis, *num. 10. & 11.* quod male seruatur in Ecclesiis huius Regni, numero 14.

Eligendi sunt Doctores, vel Licentiati, in Vicarios Capituli sede vacante, si in Capitulo adsint, alias sufficit, quod unus eligatur, qui sit quantum fieri poterit ido-

neus, si tamen adesset aliquis iuris Canonici peritus & idoneus licet non graduatus, deberet eligi, &c. *nu. 12. & 13.*

Non potest fieri (quod in quadam Ecclesia huius Regni fieri dicitur) nempe per singulos duos menses eligere duos Vicarios de Capitulo, unum graduatum qui exercet officium, & alium non graduatum, qui non exercet, accipit tamen mediætem emolumentorum officij, id enim est Simonia & contra titulum. Ne Prelati vices suas *num. 15.* sicut etiam est Simonia & contra *dist. titulum* conuenire Canonicos, quod quicumque eorum eligatur in Vicarium, teneatur diuidere cum aliis salarium & emolumenta officij, &c. unde prædictæ electiones tanquam Simoniacæ sunt nullæ, &c. *num. 16.*

Vicarius Episcopi non debet necessario esse Doctor, vel graduatus, licet Episcopus teneatur idoneum & literatum Vicarium constituere. Et grauius peccant Episcopi qui aliquando constituunt Vicarios Theologos, seu alias ad officium ineptos, tenenturque ad restitutionem damnorum, & propinarum, &c. & ipsi etiam qui acceptant officium ad quod sunt inepti, à *num. 17.*

Nec etiam Vicarius Capituli Ecclesiæ collegiatae sede vacante prælatus, qui ordinariam, & quasi Episcopalem iurisdictionem habet, necessario debet esse Doctor, aut Licentiatus, *n. 20.* ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

In electione Vicarij Capituli, non requiritur forma Capituli quia propter de electione, nec decreti Concilij, *sess. 25. de regularibus cap. 6.* contra Fuscum dubitantem, *n. 21. & 22.* ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

Super d.c. 16. Concilij *sess. 24. de reform.* ponuntur aliquæ declarationes S. Congregationis, quæ sunt notandæ *n. 23. & alia remissus, n. 24.*

Capitulum sede vacante non potest in aliquo se intromittere circa administrationem iurisdictionis, seu sibi aliquid reservare, sed debet totam libere Vicario relinquere, licet antea posset dare ei potestatem restrictam & limitatam, *n. 25.* nec potest unam causam alteri delegare, *n. 26.*

Ex hoc videtur procedere illa declaratio quæ ait, Capitulum (in quod secundum veritatem sententiam transit indistincte ius visitandi) non posse eligere visitatorem ad visitandum Diocesim absque Vicario, vult enim quod si opus fuerit visitatore, Vicarius eum constituat, sed non videtur receptum in Hispania, *num. 27.*

In Vicarium electum à Capitulo sede vacante, eo ipso transit tota iurdictio Capitulo competens, nec est necessarium speciale mandatum quoad ea quæ sine eo in vicarium Episcopi non transeunt *n. 18.* Quamvis antea, in eum non transiret maior potestas, quam in vicarium Episcopi, *n. 29.*

Si tamen de facto capitulum det vicario, à se electo, limitatum mandatum, reservando sibi aliqua, non videtur posse exercere potestatem in illis, quæ sibi capitulum reservauit, cum vicarius non habeat aliunde iurisdictionem, nisi ab ipso *cap. n. 30.* Quamvis Vgolinus videatur sentire contrarium, *n. 31.* quem impugnat Suarez, *relatus, num. 32. & 33.*

Metropolitanus tamen ad quem deuolvitur deputatio vicarij ob negligentiam capituli, posset illi dare iurisdictionem, & potestatem, in illis quæ capitulum sibi reservauit, *num. 34.*

An capitulum sede vacante possit plures vicarios constituere à *nu. 35.* resoluitur posse, sicut potest Episcopus,

& explicatur quadam declaratio qua videtur obstaré.

Reg. la. postea q. Cap. sede vacante fungitur vice Episcopi, & succedit in his quas sunt iurisdictionis, procedit ubi ea iure communi competunt, n. 38. Secus in his que competunt iure speciali, seu accidentali, & non ex iurisdictione ordinaria, seu tanquam ordinario, & Episcopo, n. 39. Si tamen ei competunt tanquam ordinario, & Episcopo, & ex iurisdictione ordinaria succedit in eis, n. 40.

Facultas concessa Episcopo à Concilio sessione 24. de reformatione cap. 6. competit etiam cap. sede vacante, n. 41.

In iurisdictione delegata Episcopo non succedit capitulum sede vacante, numero 42. Etiam si post presentationem mandati fuisset mortuus Episcopus, numero 43. Et etiam si delegatio fiat à canone, numero 44. contra Pauinum & alios relatos, numero 46. & sic non potest visitare monasteria monialium exempta, que visitat Episcopus auctoritate Apostolica, num. 45.

In casibus in quibus in Concilio Tridentino datur Episcopo facultas, ut procedat ut sedis Apostolica delegatus, capitulum sede vacante non succedit in hac facultate delegata, quamvis possit procedere, ex potestate ordinaria, in casibus in quibus Episcopi etiam ex ea possunt procedere, n. 47.

Annadueritur quod aliud est dari à iure iurisdictionem delegatam Episcopo, ita ut procedat auctoritate Apostolica, & tanquam delegatus, in qua non succedit capitulum, aliud est dari à iure, seu Concilio iurisdictionem Episcopo, in aliquibus casibus, qua alias non habebat, prorogando & extendendo eius iurisdictionem ordinariam, & c. in hac succedit Capitulum, n. 48. sicut etiam quando solum tollit obstaculum exemptionis, n. 49.

Quando verba, auctoritate Apostolica, coniunguntur cum verbis, concedimus facultatem, non faciunt iurisdictionem delegatam, sed bene quando iunguntur potestati faciendi, n. 50.

A prædicta regula excipitur collatio Beneficiorum. Nam capitulum sede vacante non potest Beneficia conferre, nec succedit in collatione Beneficiorum, & c. n. 51. eademque ratione non succedit in presentatione, seu electione spectante ad Episcopum, num. 52. & procedit quamvis collatio pertineat ad Episcopum iure deuoluto, contra aliquos n. 53.

Hæc exceptio intelligitur in collatione libera, non vero in confirmatione & institutione, qua sunt necessaria, & debita, in quibus succedit capitulum, numero 54.

Collationes etiam Beneficiorum necessariae, capitulum sede vacante facere poterit, contra Corrasium à numero 55. rationi Corrasii quod hic casus lege expressus non sit, & in collatione Beneficiorum non succedit capitulum, nisi ubi lege canetur, c. 2. ne sede vacante. Respondetur satis constare quod iure cautum reperiatur capitulum sede vacante succedere in collatione necessaria, & debita. 1. quia succedit in omnibus necessariis, 2. ex cap. cum olim, de maiori. & obedient. 3. ex c. 1. de institut. lib. 6. ut late deducitur à n. 59. & ita seruatur in Beneficiis patrimonialibus n. 67. de quibus remissum, n. 68.

Text. in d. cap. 2. & alij qui dicunt capitulum sede vacante, non succedere in collatione Beneficiorum, procedunt in collatione libera, & gratuita ex rationibus assignatis, que non militant in collatione necessaria debita num. 69. & 70.

Alij rationi Corrasii de collatione, qua sit mandataria qua necessaria videtur, & tamen eam sede vacante capitulum facere nequit. Respondetur, quod id ex eo est quod collatio ista sit ex iurisdictione delegata, in qua capitulum non succedit, n. 71.

Contra Corrasium fecit quod ipse docet, cum Dominus posse vicarium conferre Beneficia ex causa permutationis resignata, si potestatem recipiendi resignationes habet, quia collatio est necessaria, & c. numero 72.

Ista est collatio necessaria, qua est debita certa personæ, seu certo generi personarum, numero 73. & sic collatio, qua fit nominatis est necessaria contra Corrasium, licet ex pluribus nominatis possit Episcopus cui vult gratificare, & c. num. 74. & quando patronus presentasset plures, æque idoneos, possit capitulum sede vacante instituere quem maluerit ex eis, numero 75.

Si alij quod beneficium seu capellania ex fundatione conferendum sit certe personæ, seu certo generi personarum, ut consanguineis fundatori, poterit vicarius capituli sede vacante illud conferre, quamvis non sit iuris patronatus, & c. aut patronus non presentasset in tempore, num. 76. & idem erit quando ratione optionis debetur Beneficium antiquiori optanti, & c. numero 77.

Ex dictis prætendebatur alias stante Concilio Tridentino, & constitutione Pij V. posse capitulum, seu eius Vicarium sede vacante conferre parochiales, seclusa reservatione ex quo debent conferri magis idoneo reposito, seu electo, ex approbatis in concursu, quem vicarius capituli potest facere, & sic hodie videbatur earum collatio necessaria, & non libera, n. 79. & 80. Rota tamen contrarium censuit in decisione postea, n. 81. & 82. ex opere Corrasii, & c.

Postea Rota magis in hoc, quod collatio parochialium etiam hodie non sit necessaria, quia tota radicitur in mera voluntate Episcopi, qui potest abstinere ab illa & permittere, ut per lapsum temporis ius deuoluatur ad superiorem, nec ad causam per alium cogi potest, num. 83. quod fundamentum videtur magis iuridicum ex d. constitutione Pij V. ex qua apparet, approbato in concursu, aut etiam electum tanquam magis idoneum non habere ius ad parochialem, nec esse eis debitam absolute, & c. à n. 84.

Ita collatio parochialis vacantis sede Episcopali vacante in mense Ordinarij, de iure reservatur successorij Episcopo, & sic dux Albanus virtute sui indulti non potuit presentare ad parochialem vacantem sede Episcopali vacante in mense Septemb. ex Rota numero 87. quamvis hodie cum omnia Beneficia vacantia sede vacante sint reservata ex reg. 2. poterit dux presentare ad parochiales & alia Beneficia, vacante sede Episcopali vacante in quocunque mense, numer.

Ita etiam in terminis Beneficiorum patrimonialium tenuit postea Rota in decisione postea num. 89. sed cum filius patrimonialis, in concursu magis idoneus indicatus, habeat ius ad Beneficium, & ei absolute debeatur sicut presentato, & c. videtur collatio vere necessaria & de iustitia, & consequenter in ea succedere capitulum, & esse longe diuersum ac in parochialibus, & c. nisi flaret regula secunda cancellaria, num. 90.

Alter casus exceptus à prædicta regula hodie est ex Concilio Tridentino. ex quo non licet capitulis sede vacante infra annum ordinandi licentiam concedere, nisi Beneficij recepti, siue recipiendi occasione arctato, & c. num.

et c. num. nonagesimo primo, & ex Bulla Sixti. V. contra male promotos iam reducia, ordinati cum licentia Capituli contra dict. decretum erant absolute suspensi, & c. num. 92.

Ponuntur declarationes S. Congregationis super d. decreto, num. 63.

Ad d. decretum Concilij comprehendat primam tonsuram, ut capitulum, seu vicarius sede vacante non possit infra annum dare dimissorias, etiam ad primam tonsuram, n. 94. resolutur affirmatiue, licet non comprehendat primam tonsuram, quoad penas ibi impositas contra ordinatos.

Quomodo sint intelligenda illa verba Concilij de arclatis occasione Beneficij recepti, siue recipiendi, num. 97. Et clarum est illos dici arclatos occasione Beneficij recepti, qui obtinent Beneficium, ratione cuius tenent se promoueri facere, n. 98.

Difficultas est qui dicantur arclati occasione Beneficij recipiendi, & credit auctor illos dici qui habent ius, seu iuri vocati ad aliquod Beneficium vacans, seu Cappellani, quod tamen requirit aliu certum ordinem quo illi carent, num. 99.

Ille etiam videtur arclatus occasione Beneficij recipiendi qui cum non sit ordinatus prima tonsura est presentatus ad Beneficium, & c. n. 100.

Electus in concilio ad Beneficij curatum, cuius collatio facienda est a Papa, non potest dici interim arclatus, occasione Beneficij recepti, nec recipiendi, & idem in presentato ad Beneficium habens annexum certum ordinem, n. 1.

Non dicitur arclatus occasione Beneficij recipiendi is cui aliquis vult resignare Beneficium requirens aliu ordinem quo ille caret, n. 102.

Eaculus Nuntij Hispaniarum circa hoc de licentia ad ordines, num. 103.

Nuntius Hispanie non potest etiam sede Episcopali vacante dare dimissorias, nisi competenter Beneficiatus, & arclatus, & sic in casibus in quibus Capitulum non potest dare dimissorias, nec nuntius potest, numero 104.

Quamuis alias possit quis promoueri cum literis dimissoriis legati de latere, tamen id intelligendum est modo eius probitas & mores testimonio sui ordinari commendatur, ad quem effectum non dicitur ordinarius intra annum Capitulum seu eius vicarius sede vacante, respectu eorum qui non sunt arclati, numero 105.

¹ DE Capitulo & sede vacante videre oportet an possit Beneficia conferre, & in eorum collatione succedat.

² Pro cuius rei & pleniori intelligentia premitendum est, quod quamuis aliqui dicant, capitulum sede vacante solum succedere in his quae sunt iustitiae, & necessitatis, non autem in his, quae sunt gratiae, seu voluntariae iurisdictionis, Ioann. And. in cap. vnc. de maior. & obedientia, in 6. glossa in clemen. 1. §. 1. verb. capituli, de heret. quae ait, quod capitulum est necessarius, non voluntarius administrator, Felin. in c. cum olim, de maior. & obedient. numer. 4. ad 8. questionem, & num. 6. ad 13. quae vbi illam gloss. dicit communiter approbatum, & Bolt. de synodo, 3. part. in princip. numero 134. P. Gregor. de benefic. c. 38. numero 3. Azuero in curia Pisana libro 1. cap. 9. ex num. 10. Flam. Paris. de resignation. Benefic. lib. 7. §. 23. numer. 13. §. 36. & D. Sagagun. in cap. ad si clericus. §. de adulteris, de ind. ex num. 68. Et quamuis alij dicant, & capitulum sede vacante succedere in pertinentibus ad Episco-

pum, quoad ea tantum, quae in iure reperiuntur expressa, & non in aliis, Domin. in c. presbyteri, 24. dist. refert Felin. in d. c. cum olim, sub numer. 1. & 7. & sequitur Abb. in c. 2. ne sede vacante not. 2. per tex. ibi, & Lambert. de iure patron. 1. part. 1. lib. quae 2. art. 9. & 1. part. 2. lib. 2. qui tamen dicit, quod in his quae sunt iurisdictionis necessariae, succedit capitulum, & dicitur in d. c. Abulens. parochialis 22. Iunij 1594. coram D. Blancheto supra adducta c. 5. num. 92. tamen verius est regulam esse, quod capitulum sede vacante & fungitur vice Episcopi, & succedit in omnibus, quae sunt iurisdictionis ordinariae, exceptis casibus in iure expressis, ex cap. his quae cap. cum olim, de maior. & obedient. & cap. vnc. eod. in 6. c. ad abolendam de hereticis cap. penult. & fin. de supplen. negligent. prelatorum in 6. c. extraneus & ceteris, vers. ceterum, de prebend. & facit cap. cui de elect. in 6. Bartol. in l. vbi ad sunt. ff. de iuribus, & curat. datus. Abb. in dict. cap. cum olim, num. 2. & in cap. 1. ne sede vacante num. 4. Feder. conf. 30. Alberic. conf. 60. numero 8. Purpur. conf. 77. Paninus de offic. & potest. capituli sede vacante. 1. part. quastion. 1. vbi tradit reg. affirmatiuam, & 2. vbi ait, capitulum sede vacante habere iurisdictionem ordinariam a iure communi, ita quod possit iudices dare, & omnia quae ad iurisdictionem pertinent expedire, & quastione 5. vbi ex hoc tradit, possit dispensare sicut Episcopus, licet sit iurisdictionis voluntariae, in qua etiam succedit, & Selua de Benefic. 2. part. q. 1. numero 4. qui ait ius dicere, quod capitulum succedit in iurisdictione, nec distinguere inter iurisdictionem contentiosam, & voluntariam Rebuffus in praxi tit. de deuoluto. a numero 58. Bolt. de synodo. 1. part. numer. 42. & 44. Corral. de Benef. 2. part. cap. 7. numero 2. Rosinacius cap. 8. num. 1. & 3. Mandos. conf. 1. num. 3. & 4. Cuchus in institution. maior. libro 2. titulo 9. num. 30. & 93. Fuscus de visitat. lib. 1. c. 15. num. 31. Guerrero in speculo. capit. 40. Nauarrus conf. 44. de tempor. ordinat. num. 1. 2. & 3. & conf. 7. de filius presbyter. vbi resoluit, capitulum sede vacante succedere etiam in his, quae sunt iurisdictionis voluntariae, Ioannes Gutierrez Canon. quastione libro primo capitulo 11. num. 10. Quintanaduenas lib. 1. Eccles. cap. 5. numero 6. qui ait quod capitulum vacante sede Episcopali omnia ea quae iurisdictione continentur, exequitur, Vgolin. de censur. tab. 1. c. 10. §. 2. num. 1. Iacob. Sbrocius de vicario Episcopi libro 1. §. 15. & 16. Zerola in praxi Episcopali. 2. parte verb. capitulum. §. 3. Mart. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali, Curia Neapol. c. 65. numero 1. & Suarez 5. tom. de censuris disput. 50. sect. 5. numero 6. vbi ait, succedere Episcopo in tota iurisdictione ordinaria, tam contentiosa, quam voluntaria, & hanc esse ageneralem regulam iuris, quae solum est limitanda in casibus a iure expressis.

Et de officio, & potestate & capituli sede vacante videndus est Paninus in dist. rat. & Cuchus dist. 11. 9. qui est de officio & potestate capituli, & multa per Abbat. & Felin. in d. c. cum olim, & per Rebuffum d. tit. de deuoluto. a num. 57. Rosin. d. c. 8. & per Zechum de rebus Ecclesiasticis, cap. 24. de can. & cap. nu. 10. & 11.

Et pro hac & iurisdictione exercenda, hodie, ex S. Concilio Trident. sessione 24. de reform. c. 16. tenetur, capitulum sede vacante creare vicarium infra octo dies, qui saltem in iure canonico sit doctor, vel licentiat, vel alias, quantum fieri poterit idoneus ad metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluatur, & c. notat Cuchus d. lib. 2. tit. 8. nu. 39. & tit. 9.

numer. 60. Vgolin. d. s. 2. num. 2. Sbrocius dicit, quod si. 15. numer. 8. & q. 16. num. 8. & Zechus dicit, num. 10. circa fin.

7 Existimo tamen, quod capitulum, quod infra octo dies vicarium non constituit, possit re integra antequam metropolitanus cum deputet, moram purgare, quamvis contrarium sentire videatur Suarez, d. 5. tom. diff. 28. sect. 3. num. 3 inquit enim, quod ibi capitulum, quod sede vacante, non constituit oconomum, vel vicarium, tempore & modo ibi praescriptis, facultate constituendi illos ministris priuatum, quod est quasi ab eo munere pro ea vice suspendi, & an Episcopus teneatur, etiam & cogi possit constituere vicarium, vide per Abb. in c. 5. n. 3. & ibi Felin. ad si. de offi. ordin. Putem decif. 43. lib. 2. Moh. d. decif. vlt. de offi. vicarij, Rotam dec. 222. n. 5. & 297. n. 2. p. 2. diuersi. Cuchum d. l. 2. tit. 6. nu. 72. & tit. 8. nu. 2. Lancell. in insit. Can. lib. 1. tit. de offi. vicarij, §. 1. in gloss. Hoiedam de incompar. ben. 2. p. c. 10. n. 9. Granatium ad Simonetam de reser. q. 85. nu. 11. Sbrocium d. l. 1. q. 46. & Zechum sup. c. 23. de vicario Episcopi, §. 1. nu. 3. & 5. qui male ad hoc adducit decretum Concilij d. c. 16. cum loquatur de cap.

9 Vnde apparet vicarium & capituli sede vacante debere esse doctorem, vel licentiatum, &c. alias deputacionem esse nullam, & deuolui ad metropolitanum &c. ut per Fuscum sup. n. 32. qui ait esse aduertendum pro ipso capitulo cum vacante sede facit vicarium, ut utatur diligentia, quod eligat aliquem, vel existentem confirmet, infra octo dies a tempore vacationis, & is quidem eligendus sit doctor, vel licentiat, aut saltem quantum fieri potest idoneus, alias nullum est quod fit, & potestas deuoluitur ad alium ex d. c. 16. qui text. loquitur de tempore & persona, & Mart. Ant. Genuen. c. 84. n. 1.

10 Et ita censuit S. Cong. Concilij super t. d. c. 16. vt in vna triuentina his verbis, *vicarius vacante sede Episcopali debet eligi doctor, alias electio est irrita*, & in vna Macaren. his verbis, *si Episcopus demortuus reliquit vicarium, quem elegerat, cum non esset doctor, capitulum non debet eum confirmare, sed alium qui sit doctor eligere*. Alia, ibi, *omnino teneatur, &c. referatur ad vtrumque scilicet confirmandum, vel instituendum, & habeat qualitates in presenti requisitas, alias electio esset nulla*. Et in vna Panormitana, & in alia Agrigentina declarauit S. Illustrissimorum Congregat. Calen. Ian. *si Episcopus demortuus reliquit vicarium, quem elegerat, cum non esset doctor, capitulum non debet eum confirmare, sed alium qui esset doctor, eligere ex Congregationis sententia*. In quibus declarationibus, solum fit mentio de doctore, quia in Italia, vt est notum, non est alius gradus, nec gradus licentiae. Alia, si ex consuetudine illius capituli electio vel deputatio fieret de ipsius gremio, & bini, vel singuli, per singulos menses administrarent, observando ordinem, sed non essent omnes doctores, vel licentiat, dictam deputacionem non valere, ubi alij doctores possint constitui, nec inspicitur ordo, vel consuetudo, vel lex noua certam formam praescribens, arg. tex. in l. sciendum. §. ordine. ff. de leg. 1.

11 Quod etiam censuit S. Congregat. in vna t. Abulens. vt in sequent. declaratione, ad i. supplicatur illustrissimis & reuerendissimis DD. vestris pro parte reuerendissimi domini Episcopi Abulens. declarari sequentia i. in Ecclesia Abulensi, est quoddam nouum statutum post Concilium Tridentinum factum, quod se de Episcopali vacante duo ex dignitatibus, seu Canonis exerceant officium vicarij, seu officialis, per spatium

duorum mensium, & succedant alij duo iuxta suam antiquitatem, tamen quod illi qui non sunt graduati, teneantur assumere assessorum literatum, de cuius consilio procedunt, dubitatur, an dict. statutum sit contra dispositionem S. Concilij session. 24. de reform. c. 16. & an talis deputatio vicariorum, qui non sunt doctores, seu licentiat, saltem in iure Canonico sit nulla (etsi assumant assessorum literatum) non obstante dicto statuto, quod confirmatum non existit. Secundo rursus in Episcopatu Abulensi, & tota provincia Compostellana, ex Decreto Concilij Provincialis Compostellani, post Concilium Tridentinum facti datur stipendium examinadoribus synodalis, pro suo labore, ex fructibus Parochialibus ad quam sit examen, dubitatur, an possit hoc dari stante Decreto Sancti Concilij Tridentini session. 24. de reformat. cap. decimo octauo. Tercio dubitatur, an promissio parochialis nullas, si examinadores relationem fecerint, solum quoad literaturam, examen vero circa mores, etatem & reliqua Episcopo relinquatur, vel si non fecerint relationem Episcopo, de omnibus idoneis reperitis, sed tantum de eo, qui ipsis magis idoneus videtur. Quarto, an valeat matrimonium contractum coram paroco illius loci, ubi contrahentes reperiuntur, non animo ibi domicilium constituendi, sed recreationis causa. Quinto, & quid si contrahens ibi moretur tamquam praetor, iudex seu medicus temporalis.

Ad primum Congregatio Concilij censuit esse contra Tridentinum Concilium, ideo nullam existere. Ad secundum non posse. Ad tertium teneri facere relationem etiam circa mores, etatem, & reliqua, & examinadores debere renuntiare, quotquot idonei iudicati fuerint, Episcopum vero debere, ex his qui remunerati fuerint, magis idoneum eligere. Ad quartum non valere. Ad secundum valere, quam declarationem habeo in forma authentica.

Id autem intelligendum est, t. necessario eligendos esse doctores, vel licentiatos, in vicarios capituli sede vacante, si in capitulo adsint, Zechus supra, alias sufficere, vt vnus eligatur, qui sit, quantum fieri poterit, idoneus, vt censuit Sacra Congregatio his verbis, *an existentibus doctoribus in capitulo necessario sint eligendi in vicarium, si vero doctores non existant, an vnus ex Canonicis Beneuentis capitulo in vicarium sit eligendus*. Respondit Congregatio necessario eligendos esse doctores, vel licentiatos, si in capitulo adsint, alias sufficere, vt vnus eligatur, qui sit, quantum fieri poterit, idoneus. Cui consonat Concilium Prouinciale Mediolanen.

Et facit alia declaratio t. super dict. capitulo decimo sexto. quae sic ait, ibi, *item officiales, &c. non est de necessitate vt sit de gremio, si tamen adesset idoneus, ceteris paribus, esset praefendus*. refert Mart. Anton. Genuen. supra, si tamen capitulo, in quo non sunt doctores, seu licentiat in iure Canonico, adesset aliquis iuris Canonici peritus, & idoneus, deberet eligi, & alias electio esset nulla, ex illis verbis, *dicto capitulo decimo sexto, vel alias quantum fieri poterit, idoneus, & declaratione supra adducta numero duodecimo*.

Sed id male seruatur in Ecclesijs t. huius regni. 14 nam capitula sede vacante, non curant eligere vicarios doctores, authenticos in iure canonico, licet adsint in capitulo, & si eligunt vnum sic graduatum, eligunt etiam alium Theologum, vel non graduatum. Quod est contra Concilium, sed capitula omnia sibi licere putant, nec fieri potest, t. quod in quadam Ecclesia huius regni fieri intelleximus nempe

nempe per singulos duos menses, eligere duos vicarios de capitulo vnum graduatum, seu literatum, qui exercet officium, & alium non graduatum, qui non exercet, accipit medietatem emolumentorum officij, id enim est simonia, & contra titulum *ne praelati vices suas*. Nam in effectum est, eligere graduatum in vicarium, cum onere dandi medietatem emolumentorum alteri, qui solo nomine est vicarius, sicut etiam est simonia, & contra dictum titulum conuenire Canonicos, quod quicumque eorum eligatur in vicarium, & teneatur diuidere cum aliis Canonici salarium, & emolumenta officij, vt per Nauarrum *consilio secundo ne praelati vices suas*, quem sequitur Zerola in *praxi secunda parte verb. capitulum §. quinto*.

Vnde predictæ electiones, tanquam simoniacæ, sunt nullæ, & sic electi tenentur dimittere officium, licet non incurant excommunicationem, quia non est beneficium, nec ordo, Nauarr. *lib. 1. & consil. 1. eodem tit.*

17 Et vicarius Episcopi, non debet necessario esse doctor, vel graduatus, licet Episcopus teneatur idoneum, & literatum vicarium constituere, qui per se ipsum valeat officium exercere, Nauarr. *consil. 1. de offic. vicarij*, & ita est accipiendum quod tradit Sbrocius *d. lib. 1. quest. 35.* & grauius peccant Episcopi,

18 qui aliquando & constituunt vicarios Theologos, seu alias ad officium ineptos, tenenturque ad restitutionem damnorum, inde secutorum, & etiam ad restitutionem propinarum, vulgo aliosforias, quas d. vicarij faciunt à partibus solui aliosfori; Episcopi enim tenentur gratis administrare iustitiam, seu ponere qui eam administrat, vt alias dicitur infra *9. part. c. 2. n. 8.*

19 Et ipsi etiam qui acceptant officium, & ad quod sunt inepti grauius peccant, & ad restitutionem tenentur damnorum, & expensarum quas à partibus inique extorquent pro aliosforis.

20 Nec etiam vicarius capituli Ecclesiæ collegiatæ, sede vacante, sui praelati, qui ordinariam, & quasi Episcopalem iurisdictionem habet, necessario debet esse Doctor, aut Licentiatius nec de eo loquitur ibi Concilium, vt S. Congregatio censuit super *d. c. 16* his verbis. *An extenditur ad Ecclesiam collegiatam defuncto eius praelato, qui ordinariam iurisdictionem, & omnia iura Episcopalia habebat, Congregatio censuit negatiue, quia si non est necesse, vt hic praelatus mortuus sit doctor, vt dictum est, alias ergo neque vicarius die 12. Sept. 1585.*

21 In electione autem vicarij capituli, non requiritur forma capituli, quia propter, de elect. nec decreti Concilij *sessio 25. de regular. cap. 6.* quia non loquuntur de eo, quamuis Fuscus *d. n. 32.* dubitet an in electione dicti vicarij sit seruanda forma *d. capituli*, quia propter, qui tamen dicit Cardinalem Alciatum tenuisse non requiri, & Zerola in *d. praxi. 1. part. verb. ap. §. 3.* ait illam electionem vicarij, non esse necessarium fieri per nota secreta, vt nonnulli asserere videbantur ex Concilio *d. cap. 6.* quia ibi loquitur Concilium de electione superiorum regularium, & non secularium.

22 Et ita contra Fuscum censuit & S. Congregatio, vt in sequenti declaratione super *d. c. 16* ibi constituitur, *vel existentem confirmare, &c.* Non tamen requiritur ad hoc quod seruetur forma electionis præscripta per Concilium *sessio 25. c. 6. de regular. post cap. quia* propter de elect. quia isti vicarij, vt plurimum sunt tem-

porales, & momentanei, & rex hic loquitur de constitutione non de electione, contra Reueren. Sarnen. in hac de visitatione lib. 1. c. 1. n. 32.

Præterea super *d. cap. 16.* notandæ sunt sequentes declarationes S. Congregationis, ibi, *capitulum sede vacante portionarij*, quia non sunt de capit. non comprehenduntur, in huiusmodi capitulo, nec clerici potest se ad hoc ingerere, cum *ca. 2. ibi incumbit, &c.* Et omnis probandi incumbit capitulo, q. ex institutione ad hoc munus non pertineat, alias pro Episcopo presumitur, & ita in una Vercellen. declarauit Congregatio illustrissimorum dominorum Cardinalium Congregationis S. Concilij, 4. Nouem. 1596. Tertia, si plures ad officium vicarij à capitulo assumere in controuersia, magis idoneum, & habens has qualitates Concilij Trident. remanere debet, & ceteri remouendi sunt. Quarta, censuit Congregatio facta electione officialium, non posse eos ad libitum renouare, & novos constituere, nisi vel æconomum, vel illos oficiales, quos etiam viuente Episcopo capitulum possit deputare, consonat dictum Concilium provinciale Mediolanen. Quinta, capitulum potest ad libitum amouere vicarium, alias per ipsum electum, seu confirmatum, dum modo intra octo dies alium constituat, alioquin denouetur ius deputandi vicarij, vt in hoc decreto, ad Metropolitani, & si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit ad antiquiorem Episcopum. Nec contradicit præcedens declaratio, nam illa loquitur de aliis officialibus, non de vicario, in quo tamen idem ait Mar. Ant. Genuen. supra *nr. 4.* post Concilium. Sexta, ad vicariam, propter eius absentiam, spectat substitutionem, facere, sic etiam aliorum officialium, consonat dict. Concilium prouinc. Mediolanen. Septima, capitulum non potest eligere visitatorem ad visitandam Diocesim absque vicario. Octaua dubitatum fuit, an vicarius, in vniuersis de rebus à capitulo constitutis, teneatur procedere cum adiunctis, vel sine, iuxta capit. sextum *sessio 25.* & fuit resolutum, quod si Episcopus dum vivebat, habeat auctoritatem procedendi sine adiunctis, quod ita poterit vicarius, si minus poterat Episcopus sine adiunctis, ita nec possit vicarius. Nona fuit dubitatum, an si iste vicarius allegaretur suspectus, possent eligi arbitri, & dictum fuit, quod non, sed recurrendum esse ad capitulum, tanquam superius, cap. si contra de offic. delegat. in 6. Decima, an capitulum sede vacante possit eligere arbitros, ad cognoscendum de suspensionum causis, quas contra vicarium, ab eo sede vacante deputatum proponuntur. Congregatio censuit vique non posse, eadem primo numero, quo Episcopus non potuisset, sed posse per se ipsum cognoscere de causis suspensionum. Undecima, item capitulum sede vacante, potest facta remotione vicarij, vel aliorum officialium, illos cogere ad reddendam rationem administrationis, eosque pro culpa punire, non tamen impediri futurum Episcopum, quando ex hoc decreto ab eisdem exigat rationem actionum, quas sede vacante vacante fuerint, & eos punire etiam si à capitulo fuerint absoluti. consonat dict. Concilium Mediolanen. se duodecimum. Congregatio censuit Episcopum in capitulo exempto, si veli, rationes exigere ab officialibus ex gremio capituli deputatis sede vacante eorum officij, & administrationis, non teneri procedere cum adiunctis, ex forma capituli sexto, sessione vigesimaquinta, nisi velut criminaliter ad eorum punitionem, & correctionem procedere.

Et videnda est in proposito declaratio eiusdem S. Congregationis Toletana, de obseruandis in examibus faciendis, pro collocazione parochialium se-

de Cathedrali vacante, quæ habetur infra 9. par. c. 2. num. 8.

25 Ex quibus declarat, maxime ex illa *†* Toletana, videtur capitulum sede vacante non posse in aliquo se intromittere, circa administrationem iurisdictionis seu sibi aliquid referuare, sed debere totam administrationem iurisdictionis libere vicario relinquere, licet antea possit dare huic vicario potestatem restrictam, vt limitatam, vt per Pauinum *quæst. 10. 2. part. num. 6.* quamuis hoc non feruetur in aliquibus capitulis, quæ solent aliqua sibi referuare & denegare vicario, & ita tenet Mar. Ant. Genuen. *† supra num. 3.* dicens, quod post Concilium Tridentinum non potest capitulum vnā causam alteri delegare, si quidem cum non possit administrare per se ipsum, sed per vicarium, in quem Concilium transfert potestatem, non potest ab eo illam auferre, & alteri causam delegare, nisi ex iusta causa, nepe suspicionis, vel alia.

27 Et ex hoc videtur procedere *d. declaratio 7.* quæ ait, capitulum in quod (secundum veriorē sententiam) transit indistincte ius visitandi sede vacante, Abb. in *d. cap. cum olim 4. quæst. Bonifac. in clem. 1. de heret. num. 179.* Pauin. *quæst. 7. 1. part. num. 1. 2. & 3. de visitat. 2. part. Rebus d. iii. de deuolut. num. 65.* & Rota in illa Burgen. de qua infra num. 43. quicquid alij dicant glossa in *d. clem. 1. §. 1. verb. capituli. de heret. & Cuchus d. tit. 9. num. 47.* non posse eligere visitatorem ad visitand. Dicecsum absque vicario, vult enim S. Congregatio, quod si opus fuerit visitatore, vicarius eum constituat. Sed hoc non videtur receptum in Hispania, nam semper capitula sede vacante nominant visitatores.

28 Secundo videtur in *†* vicarium electum à capitulo sede vacante eo ipso transire totam iurisdictionē capitulo competentem, nec esse necessarium speciale mandatum, seu commissionem, quoad ea quæ in vicarium Episcopi non transeunt sine speciali mandato, nam cum Concilium ardeat capitulum ad constituendum vicarium, qui totam iurisdictionem administret, non videtur necessaria aliqua specialis commissio, & ita videtur sentire Ioan. Gutierrez *d. cap. 11. num. 10.* & expresse tenet Mar. Anton. Genuen. *§. num. 5.*

29 Quamuis antea, *†* in vicarium capituli sede vacante, non transiret maior potestas, quam in vicarium Episcopi, Pauin. *9. 10. 2. part. n. 17.* Mandos. *reg. 24. Cancell. 9. 6. n. 10.* & Sbrocius *de vicario Episcopi. lib. 2. 9. 41. n. 5.*

30 Si tamen de facto capitulum *†* det vicario à se electo limitatum mandatum, referuando sibi aliqua, non videtur vicarius posse exercere potestatem in illis, quæ sibi capitulum referuauit, Ioan. Gutierrez *vbi proxime.* cum vicarius ipse non habeat aliunde iurisdictionem, nisi ab ipso capitulo, quod in illis noluit sibi eam dare. Pro quo facit declaratio S. Congregationis, Abulen. infra adducta *seq. cap. num. 87. ad 1.*

31 Quamuis Vgolinus *d. tab. 1. de censur. † ca. 10. §. 2. n. 4.* videtur sentire contrarium, inquit enim, vicarium istam quando quidem autoritate Trident. Synodi datus est, propterea à capituli autoritate non omnino pendere, & illo quod ius capituli suspensum sit, ob aliquam censuram, vicarij huius iurisdictionem non suspendi, nec impediri sicut contingit in vicario Episcopi, vt habetur in *cap. 1. de officio vicarij lib. 6.*

Sed cum impugnatur Suarez *5. tom. dissertatione 7. 31. sect. 3. n. 13.* dicens, ex antiquo iure, tempore sedis vacantis, iurisdictionem Episcopi deuolui ad capitulum, quam iurisdictionem Concilium Tridentinum nec mutauit, nec minuit, sed solum præcepit modum vtendi illa iurisdictione nimirum per vicarium ab eodem capitulo electum, cui & iurisdictionem, & vsum iurisdictionis committat, & sic Concilium Trident. non dare iurisdictionem illi vicario, neque ad hoc interposuisse auctoritatem suam, sed solum ad imponendam prædictum præceptum, quo non obstante, ille vicarius vicem gerit capituli, & eius iurisdictione vtitur, Concilium per illud præceptum firmavit eius iurisdictionem, nec nouum modum iurisdictionis instituit, & sic si capitulum habeat impeditum vsum iurisdictionis consequenter etiam vicarium habere idem impedimentum, sicut in vicario Episcopi, &c. & idem ait n. seq. *†* etiam in vicario capituli electo, seu deputato, à metropolitano, ob negligentiam capituli, quia & ille habet iurisdictionē capituli in dependentem quidem à voluntate eius, quam supplet auctoritas, & efficacia Concilij Trident. pendente tamen nihilominus à potestate, & iurisdictione, quæ residet in ipso Capitulo, quia Concilium noluit nouum modum iurisdictionis instituire, vt ostensum est, sed solum obligare, & cogere capitulum, vt suam iurisdictionem vicario communicaret, &c.

Videtur tamen, quod *†* Metropolitanus, ad quem deuoluitur deputatio vicarij, si capitulum in eo deputando fuisset negligens iuxta *d. decretum Concilij,* possit illi dare iurisdictionem, & potestatem, in illis, quæ capitulum sibi referuauit, nam eadem est ratio de parte ac de toto.

Sext est difficultas, an capitulum *†* sede vacante, possit plures vicarios constituere, & videtur non posse, nam Concilium *d. cap. 16.* loquitur in singulari, & ex *declaratione 3.* supra adducta num. 23 & hoc, quando in vita Episcopi non solet esse nisi vnus vicarius.

Nihilominus dicendum erit, *†* posse plures constituere, sicut potest Episcopus Pauin. *d. quæst. 10. 2. part. num. 6.* Sbrocius *d. lib. 1. quæst. 50. & 60. numer. 3.* Mar. Anton. Genuen. *supra num. 2 & 3.* Lechus *d. cap. 23. de vicario Episcopi. §. 1. num. 3.* quod tradit Acebedo in *l. 1. titulo 9. lib. 3. recopilat. nu. 12.* & videtur sentire S. Congre. in declaratione vltima supra adducta numero decimo, & in Abulen. adducta numero vndecimo, & ita practicitur in aliquibus Ecclesiis, & Concilium loquitur in singulari, quia regulariter, non solet poni nisi vnus vicarius. non tamen tollit, quando possint esse plures, & dispositio loquens de de vno, habet locum in pluribus, quando eadem est ratio in illis, glossa in *cap. si compromissarius de elect. in 6. verb. compromissarius.* communiter recepta secundum Nauarr. *de usuris, sub n. 113.* & dicta *declaratio 3.* loquitur quādo capitulum volebat vnum ponere, & in controuersia fuerunt plures assumpti, & 37. præterea videtur loqui, quando fuerunt assumpti plures quam duo, ita quod non conueniret esse tot vicarios, &c. vel quando vnus habebat qualitates requisitas à Concilio, alij vero non, vt videtur intelligere Mar. Anto. Genuen. 5.

Prædicta autem regula supra posita, *†* quod capitulum sede vacante, fungitur vice Episcopi, & succedit in his, quæ sunt iurisdictionis, procedit, vbi ea ea iure communi competunt Abb. in *d. cap. cum olim 4. maior. & obedientia, num. secundo, quinto dubitas. & in capitulo*

in capite verum de foro competen. numero nono. Felinus in cap. cum omnes de constitut. numero 10. & in ca. cum re de rescrip. numero decimo septimo & in d. cap. cum olim numero 35. & 7. & in dicto capite verum, ante numerum primum Rebuffus in praxi titulo de denotat. numero 68. & 69. Corrasius dicto capite septimo part. secunda numero 2. Cuchus d. l. 2. m. 9. nume. 72. Iacobus Sbrocius de vicario Episcopi l. 1. quaestione 16. numero 1. & libro 2. quaestione 188. numero sexto Marcus Antonius Genuen. capite octuagesimo quinto numero 29. intellige tamen, capitulum sede vacante, & non succedere in his quæ Episcopo competunt, non iure communis sed speciali, seu accidentali, & non ex iurisdictione ordinaria, seu tanquam ordinario, & Episcopo, Roma cons. 506. num. 14. vt in casu feudi, de quo loquitur Abb. & Felin. ibi, in quo non competit iurisdictione Episcopo, vt Episcopo, sed vt domino feudi, nam licet Episcopo competant iure speciali, seu accidentali, si tamen ei competunt tanquam ordinario, & Episcopo, & ex iurisdictione ordinaria, succedit in eis capitulum sede vacante, vt in iurisdictione, quam habet Episcopus ex consuetudine, vt cū Collectario docet Abb. in dicto capite cum olim. decima quaestione Pauinus nona quaestione 1. parte numer. septimo Cuchus supra numero 85. & Marcus Antonius Genuen. supra numero 31. quamuis contrarium teneat Felin. in d. cap. cum olim. ad 10. quaest. Ex quo inferitur declaratio & ad decretum Concilij sess. 24. de reform. cap. 6. vt facultas ibi concessa Episcopo, competat etiam capitulo sede vacante, nam licet illa facultas Episcopo competat iure speciali dict. decreti, tamen cōpetit ei iure communi & ex iurisdictione ordinaria ei tributa per d. decretum, & ita in terminis docent Zenedo collect. 4. ad 6. numero 3. Marcus Anton. Genuen. cap. 66. numero 22. Arag. 22. quaestione 88. articulo 12. 5. conclusionem Enriquez in sum. libro 6. cap. 16. §. 1. & lib. 14. c. 20. §. Manu. Rodriguez quaest. 1. regul. 1. 10. quaestione 61. articulo 9. & Suarez 4. tom. de penitentia disput. 30. sectione 2. numero 4. Faciunt, quæ tradit Thom. Sanchez. de matrimonio lib. 2. disputat. 40. quaestione 2. & Suarez 5. tom. de censuris disputatione 7. sectione 4. n. 15. quamuis contrarium teneat disputat. 41. sectione 2. n. 13. contra quem id nouissime tenet ex dictatione Thom. Sanchez. lib. 8. disputatione 2. numero 10.

42 Vnde, in iurisdictione delegata & Episcopo non succedit capitulum sede vacante, Rota decisio. 6. de officio delegat. in antiquis Abb. in dict. cap. cum olim. 5. quaestione. Roma. dict. consilio 506. numero quarto, & ibi Horatius Mandos. additione ultima Lucra, l. Felinus in dict. cap. cum te numero 17. & in dict. cap. cum olim. ad 10. quaestione, & in d. cap. verum. ante numerum 1. Decius in cap. quin. Abbas de officio deleg. numero 71. & 81. Rebuff. d. num. 68. Accued dict. lib. 1. Curia pisanæ cap. 8. numero 2. Sbrocius lib. 1. quaest. 16. numero 1. & lib. 2. quaest. 135. num. 4. & Mar. Anton. Genuen. supra d. c. 85.

43 Quod ampliatur i. etiam si post & præsentationem mandati fuisset mortuus Episcopus Marcus Anton. Genuen. sup. quicquid sub verb. forte. tunc dicat Pauinus §. 10. l. p. n. 20. & vide dicta infra par. seq. cap. 2. d. ub. 4. n. 40.

44 Secundo & ampliatur, etiam si delegatio fiat à canone, quia licet competat à iure communi, tamen est ex potestate specialiter inducta, & non competente Episcopo, vt sic ex iurisdictione ordinaria, ita Abb. in dict. cap. cum olim. d. 5. quaest. Rota & Roma. sup. & cum Ioan. And. & Domin. Felin. in d. c. cum te,

nu. 17. & in d. cap. cum olim. ad 4. & 10. quaest. & in d. cap. verum, ubi supra, & Thom. Sanchez dict. numero decimo.

Ex quo inferunt, & capitulum sede vacante, non posse visitare monasteria monialium exempta, quæ visitat Episcopus autoritate Apostolica, clem. 2. de statu monach. & ita tenuit Rota in vna Burgen. visitationis coram D. Oran. 1. Iun. & in alia Burg. procurationis coram eod. 10. Martij 1597. ubi fuit resolutum, capitulum sede vacante posse visitare etiam monasteria monialium non exempta, exempta vero, nō, Lopus, Abbas in c. 1. de maior. & obed. lib. 6. Abb. numero 2. Felin. 3. in d. cum olim. Socin. 185. inæqualiter 2. de accusatio. Pauinus 1. parte quaest. 7. & de visitatione 2. parte, n. 32.

Quæ ampliatur procedit indistincte, & quamuis Pauinus d. 9. 7. n. 9. & d. 9. 10. n. 4. & 5. & Mar. Anton. Genuen. sup. n. 30. & Cuchus d. m. 9. numero 80. teneant, capitulo sede vacante succedere in iurisdictione à iure Episcopo generaliter, autoritate Apostolica delegata, si necessarium, vel vtile sit id de quo agitur expediri per capitulum, nec patiatur dilatione, nam adhuc capitulum non poterit vti huiusmodi iurisdictione delegata, tanta tamen poterit vrgere necessitas, vt iurisdictione ordinaria intret, licet alias non haberet locum.

Vnde etiam inferitur, quod in casibus in quibus in S. 47. Concilio Triden. datur Episcopo facultas, quod procedat vt sedis Apostolicæ delegatus, qui habentur in indice, verbo Episcopi, quibus in causis procedant vt Apostolicæ sedis delegati, capitulum sede vacante, non succedet in hac facultate delegata, quauis possit procedere ex potestate ordinaria in causis, in quibus Episcopi etiam ex ea possunt procedere.

Et vt in hac re tollatur & æquiuocationis occasio oportet animaduertere, quod aliud est dari à iure iurisdictionem delegatam Episcopo, ita vt procedat autoritate Apostolica, & tanquam delegatus sedis Apostolicæ, vt in terminis d. clem. 2. de visitat. monasteriorum monialium exemptorum, & in terminis c. irrefragabili. §. ceterum. de officio Ordinar. & cap. ad abolendam, in fin. de heret. & caput. 1. §. fin. de statu regul. in 6. & clement. 1. de suppl. negligentia pralat. & clement. quia contingit. de relig. domibus & in hac iurisdictione non succedit capitulum sede vacante, vt dictum est, aliud est dari à iure, seu Concilio iurisdictionem Episcopo in aliquibus casibus, quam alias nō habebat, prorogando, & extendendo eius iurisdictionem, & potestatem ordinariam, ita vt Episcopus iure proprio, & tanquam ordinarius procedat, & in hac recte succedit capitulum sede vacante, iuxta supra dicta numero quadragesimo, & 41. sicut etiam, quando solum tollitur, & remouetur obitaculum exemptionis, vt in clem. 1. de testament. & in clem. 1. de sepult. nam tunc reducitur ad ius commune Pauin. dict. quaest. 10. numero 4.

Et aduerte, & quod quando verba (authoritate A. 50. postolica) coniunguntur cum verbis, concedimus facultatem, non faciunt iurisdictionem delegatam, sed bene quando iunguntur, potestati faciendi, Pauin. d. quæ. 10. n. 3.

A prædicta regula excipitur & collatio beneficiorum, nam capitulum sede vacante, non potest beneficia conferre, nec succedit in collatione beneficiorum cap. 2. ne sede vacante, & cap. unico eodem titulo in 6. & cap. 1. de institutio. eodem lib. & hic est vnus, & præcipuus casus exceptus à dicta regula, ex rationibus adductis per glossam Abbas & alios in d. capit. 2.

numer. 6. & in d. cap. cum olim numero secundo, glossam & Dd. in d. ca. 1. de institut. in 6. Pauinum. 1. questione secunda par. Rebuff. in praxi titulo de deuolut. numero 88. & 90. Bermondum de concubinariis verb. a perceptione fructuum, Seluam. de benef. 2. part. questione undecima, Corrasium 2. part. capit. 7. numero primo & secunda Rosiniacum capit. 8. numero 9. & 10. Ioan. Nicol. Gine. in Enchir. beneficiorum titulo quarto, de generis spect. cap. primo numero 22. & quadragesimo septimo, & Cuchum dict. lib. 2. tit. 9. a num. 4.

52 Eademque ratione, non succedit t̄ capitulum in præsentatione, seu electione, spectan. ad Episcopum, Pauin. 5. q. 2. par. sub n. 3. & 4. & post alios Lambert. de iure part. 2. lib. 9. 2. art. 4. Citad. 6. par. quest. 33. num. 28.

Et procedit quamuis t̄ Beneficiorum collatio ad Episcopum pertineat, iure deuoluto, Abb. in c. cum olim 1. dubit. & ibi Felin. num. 3. Ioan. Monach. in cap. quamquam de elect. in 6. ad fin. Bald. in cap. ne pro defectu de electione, Rebuff. supra num. 93. Corras. num. 2. Cuchus d. tit. 9. num. 92. & Mar. Anton. Genuen. d. cap. 58 eadem enim militat ratio, quamuis contrarium tenuerit Ioan. And. in d. cap. quamquam, & ibi Domin. & Francus num. 4. & Abbas, in d. cap. 3. Zerola in praxi. 1. par. verb. capitulum. §. 5. & 2. eod. verbo. §. 10. & Zechus de benef. c. pensio. c. 5. nu. 5. circa fin. & quamuis in hoc non se resoluat Pauin. 2. q. 2. part.

54 Hæc autem exceptio t̄ intelligit ut in collatione libera non vero in confirmatione, & institutione, quæ sunt necessariae & debita; nam capitulum sede vacante, electos iure confirmare potest d. c. cum olim, & instituere præsentatos d. cap. 1. de institut. in 6. ut post alios docent Abb. in d. c. cum olim, sub num. 2. & in d. c. 2. nu. 6. Archid. Domin. & Francus in d. c. 1. Pauinus 2. p. q. 4. & 5. Rebuff. supra num. 87. & 88. & Selua d. questione 21. num. 6. & Corras. d. cap. 7. numero 2. & 3.

Vnde etiam collationes Beneficiorum t̄ necessaria, capitulum sede vacante facere poterit, Rebuff. in concord. tit. de collatio. §. si quis vero, verbo disposuerit. ante fin. vers. §. si collator. & in forma execut. verbo distulerit. post prin. & de nominatio. questione 8. numero 49. alias 30. & quest. 14. num. 130. alias 78. & in praxi titulo de requisitis ad collationem bonam nu. 22. & tit. de deuolut. num. 85. Probus ad Monachum in cap. fin. de offic. vic. in 6. num. 5. & vt receptum tradit Hippel. Bonacosa lib. 1. communium opinionum tit. 9. 9. de præben. numero 13. & Ioseph Ludouicus titulo de beneficiorum collatione, conclusione unica versiculo ampliatu 12. lib. 3. communium opinionum, qui dicunt, quod capitulum sede vacante potest constituere vicarium qui poterit prouidere de beneficiis, quorum collatio est necessaria. & Zechus d. cap. 5. num. 3. vers. §. 9. f. ubi ait, quod capitulum conferre non poterit, nisi collatio fuerit necessaria, vt in beneficio debito mandatario, vel nominato, & nouissime post hæc Ioan. VVamecius consilio 2. 9. & 267. num. secundum, & consilio 260.

56 Et ista sententia t̄ videtur esse Millis in rep. verb. capitulum vacante sede potest iuncto §. sequenti versiculo sed contrarium dicit & Gemin per eum ibi relati. & de mente Abbatis in d. c. cum olim, & in d. ca. 2. n. 6. Archid. Gemin. ni. & Franci in d. cap. de institutione in 6. tum enim dicunt quod capitulum potest facere institutionem, & confirmationem, quia sunt necessariae, & debita; videntur scire capitulum pos-

se prouidere de beneficiis, quorum collatio est necessaria, & debita ad tradita per Aymon. de antiquitate temporis 4. part. sectione materia ista numero 50. versiculo rursus consideranda est ratio. videtur etiam esse de mente Pauini. 4. quest. 2. par. num. 8. & Cuchi d. tit. 9. n. 46 qui dicunt, capitulum sede vacante posse postulationem admittere, dum modo nihil obici postulato possit, quia non nititur mera gratia, sed iuris necessitatem habere videtur, per quam admissionem fit prouiso de beneficio. & tamen hoc non est iure in particulari expressum, idem ergo dicerent in collatione necessaria, & debita.

Idem etiam videtur tenere t̄ Couarr. li. 3. varia- rum cap. 20. numero 7. ad fin. ibi, quamuis non possit capitulum vacante sede beneficia libera collatione conferre: sentit ergo posse conferre necessaria collatione.

Nec obstat ratio Corrasij t̄ qui contrarium tenet d. 2. part. cap. 7. nu. 5. & 4. part. cap. 4. num. 37. videlicet, quod hic casus lege expressus, non fit, & in collatione beneficiorum, nunquam vacante sede succedat capitulum, nisi ubi lege nominatum cauetur, d. ca. 2. illa, ibi, cum nusquam inueniatur cautum in iure, quod capitulum vacante sede fungatur vice Episcopi, in collationibus prebendarum. Quia respondetur satis constare, quod iure cautum reperiatur, capitulum sede vacante t̄ succedere in collatione beneficiorum necessaria, & debita: in primis quia capitulum sede vacante succedit in omnibus necessariis, glossa in dict. element. 1. §. 1. verb. capit. li. de heret. communiter approbata, vt supra dixi nu. Rota dec. 6. de verum permutatione in nonis num. 1. Mill d. verb. capitulum vacante sede potest, & alij, & in omnibus, quæ sunt de iustitia, Archid. in cap. 1. de maior. & obed. lib. 6. Bellam. conf. 20. num. 13. Rosiniacus d. cap. 8. post prin. vers. de cedente Episcopo, ibi, totanque iurisdictionem, & iustitie munia in omni negotiorum genere adscripto Episcopo peragenda plane absolueret. Secundo, quod t̄ capitulum succedat in collatione, necessaria, deducitur ex d. c. cum olim, de maior. & obed. ex quo constat, succedere in confirmatione electi, ea ratione, quia est necessaria, & debita, vt explicant doctores citati supra, & eadē est ratio in collatione necessaria, & debita, & sic idē ius debet esse illud ad leg. Aquil. cum vulga.

Nec dicatur, t̄ quod capitulum habet potestatem conservandi, quia hoc est specialiter in iure ibi expressum, nam cum Papa, ibi, in facti contingentia respondeat, nil noui decernit sed respondet, prout alias de iure, & secundum illius regulas generales, ad cap. in causis de re iudica. da. Tertio idem deducitur t̄ ex cap. 1. de institut. lib. 6. ubi dicitur, quod & si capitulum non possit beneficia conferre, præsentatos tamen potest instituere, & sic fit differentia inter collationem liberam, & necessariam, & non liberam, vt est illa quæ fit præsentatis, institutio enim dicitur collatio non libera. Decius consilio 121. nu. 1. Suarez. 5. tom. disputat. 14. c. 2. nu. 32. Neque t̄ etiam dici potest, quod capitulum habeat istam potestatem instituendi, quia hoc est in iure ibi expressum, nam ille textus non est exorbitans, nec inducit ius nouum, sed emanauit ad declarationem, vt ex contextura & tenore verborum illius constat, & tradit ibi glossa verb. si capitulum, & sequuntur Dd. ibi d. quicquid dicat Lamb. 1. par. 1. lib. 9. 2. art. 9. n. 2. vers. similiter videamus.

Præterea, t̄ dato quod ille tex. esset exorbitans, & limitatorius, reg. quod capitulum sede vacante, non potest Beneficia conferre, tunc in tracta. reg. quod

quod in exorbitantibus, seu exceptionibus, quæ sunt à regulis, sit extensio de similibus ad similia, ex identitate, seu paritate rationis, glossa verbo *marip* in l. si constante, & ibi Dd. ff. soluto matrimonio, caput: cum dilecti de confirmatione vili. & ibi Abb. §. notab. & Decius, Cassad. decis. 3. de iure patr. nu. 3. & dec. 7. de causa poss. ff. n. 19. & post alios plures Couarru. lib. 2. var. c. 5. n. 7.

66 Vnde cum sit eadem ratio in collatione necessaria, & debita, quæ est in institutione, poterit capitulum sede vacante eam facere ex illo text. & sic in Diocesi Palentina, Burgen. & Callagurritana, & aliis, ubi beneficia sunt patrimonialia, & debentur filiis patrimonialibus dignioribus repertis, aut nominatis, vicarius capituli sede vacante illa confert, quia ex constitutionib. synodalibus, seu consuetudine, vel alias eis debentur, de quo etiam infra nu. 89.

69 & seq. de quibus beneficiis patrimonialibus agit Mandos. reg. 19. de infirmis quæst. 15. Hoieda de incompatibilitate Benef. 1. par. c. 24. ex numero 86. & l. 21. 22. & vigesima secunda. titulo tertio, lib. 1. recopilacionis, & ibi Acebedo, & nouissime, & late Gonzalez glossa 9. §. 1.

70 Et ad text. in dict. cap. illa. 2. respondetur text. & istum, & alios, qui dicunt Capitulum Sede vacante, non succedere in collatione beneficiorum, procedere in collatione libera, & gratiosa, eo quod illa, (cum sit quædam præminencia,) propter liberalitatem, & gratiam, quæ in ea exercetur in dando cui libuerit, computatur inter fructus, quos Capitulum distrahere non debet, sed futuro Episcopo reseruare, ne ei præiudicium fiat; & est donatio quædam, quæ non censetur ei concessa, vt supra citati numer. 51. Ex quibus & rationibus, (quæ non militant in collatione necessaria, & debita vt constat) satis ostenditur quod dicitur, in dict. cap. illa. 2. & similibus solum procedere in collatione libera, & gratiosa, prout loquitur. ratio enim etiam coniecturata, limitat & restringit dictum ad eius limites, l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de legat. 2. l. quamuis. §. adigere. ff. de iure parron. & post Abb. tradit Cassado. decis. 31. n. 4. & decis. 32. num. 10. & decis. 39. num. 4. sup. regul. Et sic in collatione necessaria videtur manere firma reg. generalis supra posita, num. 4.

71 Nec obstat alia ratio Corrafi de collatione, & quæ sit mandatario, quæ necessaria videtur, & tamen eam Sede vacante, Capitulum facere, nequit cap. eam re. de referip. quia id ex eo est, quod collatio ista fit ex iurisdictione delegata, in qua Capitulum non succedit, vt dixi, & est dec. Rotæ 56. de concessione prebend. in antiquis. Quamuis Rebuffus in d. forma executor. verb. distulerit, & Zechus vbi supr. teneant Capitulum posse facere collationem mandatario, tanquam necessariam, & nouissime VVamefius supra.

72 Et contra & Corrasium facit quod ipse docet d. 2. par. cap. 8. num. 2. ibi. Cum tunc collatio non sit voluntatis, & cum Domin. in c. si. de officio Vicarij in sexto, contra Rotam decisione 43. in antiquis. quæ est prima de remunerationis, posse Vicarium Episcopi, absque speciali mandato conferendi, conferre beneficia ex causa permutationis resignata, si potestatem recipiendi resignationes ab Episcopo habeat, quia tunc collatio non est voluntatis, sed necessaria, quia non possunt huiusmodi beneficia nisi permutantibus conferri, vnde tenet in Vicarium Episcopi, ex generali commissione, transire collationem necessariam, & tamen strictior est potestas Vicarij Episcopi, quam

Capituli Sede vacante, quod plura potest, quam Vicarius Episcopi, Pauinus quæstione secunda tit. secundo, & quæst. quinta, numero 5. par. 1. Sbrocius de Vicario Episcopi lib. 1. quæstione 15. num. 6. de quo cap. seq. à numero 104.

Illam vero est collatio necessaria, & quæ est debita certæ personæ, seu certo generi personarum, Rebuff. in praxi. tit. de collatione, nu. 1. & d. quæst. 14. de nominatione. n. 131. alias 79. & seq. & alius locis supradictis, P. Gregor. de benef. c. 39. num. 3. Puteus decis. 100. numero 3. lib. 3. & decisione 235. libro 2. & decisione Abulen. Parochialis 24. Octobr. 1594. supra adducta, cap. 9. num. 93.

Et sic non bene loquitur Corrasius 4. p. c. 4. n. 38. 74 dum ait, non videri sibi admodum tutum asserere, collationem quæ fit nominatis, necessariam esse quando concurrentibus pluribus eiusdem anni nominatis, possit Episcopus cui vult gratificare, &c. nam vt est dictum ad hoc, vt collatio non dicatur libera, sed necessaria sufficit, vel quod sit debita certæ personæ, vel saltim certo generi personarum. facit l. unum ex familiaribus. §. 1. ff. delegati 2.

Et ideo quando patronatus præsentasset & plures æque idoneos, posset nihilominus Capitulum Sede vacante instituere, quem maluerit ex præsentatis, Pauinus 2. par. quæstione quarta in fin. & quæstione quinta, numero secundo, & facit quod dicitur cap. seq. num. 88.

Ex quibus inferitur, quod si aliquod Beneficium & seu Capellania, ex fundatione, & institutione conferendum sit certæ personæ, seu certo generi personarum, vt consanguineis fundatoris, &c. Poterit Vicarius Capituli Sede vacante illud conferre, quantum non sit iuris patronatus, sed mere collatiuum, vt si fundator illud liberum reliquisset à iure patronatus, seu alias ius patronatus esset amissum. Et vbi esset iuris patronatus, & patronus non præsentasset in tempore, & ita post hæc tenet VVamefius dict. consil. 260. vbi ait, quod beneficia quæ certæ personæ, seu certis personis in specie affecta sunt, possunt conferri à Cap. Sede vacante, licet secus cum in genere qualificatis personis collatio facienda est, vt magistris, &c.

Et idem erit, quando ratione optionis debetur & Beneficium antiquiori optanti, quo casu, etiam non est libera collatio, sed necessaria, vt in cap. fin. de consuetud. in 6. & tradit P. Gregor. supra numero 4. & d. decis. Abulen. parochialis. poterit enim ab illo conferri, &c.

Secundo inferitur verum esse & id quod dicitur infra 11. par. c. 4. n. 81.

Tertio ex dictis prætendebatur in & causa mea 79 Abulen. Parochialis de la Calçada hodie stâte Sacro Concilio Trident. sessio 24. de reform. cap. 18. & constitutione Pij V. super collatione Parochialium, posse Capitulum, seu eius Vicarium, Sede vacante, conferre Parochiales, seclusa reservatione, ex quo debent conferri magis idoneo reperto, seu electo, ex approbatis in concursu, quem Vicarius Capituli potest facere, vt apparet ex illa declaratione S. Congregationis Concilij Toletana adducta 9. par. cap. 2. nu. 8. vbi dicitur, & sic hodie videbatur earum collatio necessaria iuxta dicta. Ad quod facit quod & ait Vgolinus d. censur. tab. 2. cap. 11. §. 2. numer. 3. quod hodie ob concursum qui fit de beneficiis, quæ curam animarum habent, collatio libera non omnino videtur.

Rota & tamen 1. Februarij 1593. coram illustriss. 81

mo D. Millino contrarium censuit ex opinione Corrasij ubi supra, quæ dominis magis placebat, & ex d. declaratione S. Congregationis Toletana, quæ decisio Rota sic se habet. *Regula quod Capitulum Sede vacante non potest beneficia conferre*, ca. 2. ne Sede vacante, cap. vnic. §. si vero eodem tit. in sexto, *Gemin.* in cap. primo sub numero quarto, de maiori & obediencia in sexto, *afferebatur limitatio*, ex *Rebuff.* in praxi, tit. de deuolut. numero 85. & in tract. nominat. quæst. octaua, numero 30. *ut non procedat in collatione necessaria: & adducebatur simile de potestate instituendi & confirmandi, quæ transit in Capitulum, ut necessaria Abb.* in cap. cum olim sub numero 7. versic. sed in confirmatione, & institutione de maiori & obediencia. *Anchar. Gemin.* & alij in cap. 1. de institutio. in 6. & ex ista limitatione deducebatur, quod cum Parochiales ex dispositione S. Concilij Tridentini, sess. 24. c. 18. & constitutione S. memorie Pij V. sine conferenda magis idoneis reperti, collationem esse de institutione, & necessaria, & consequenter Capitulum Sede vacante potuisse conferre, ut de nominatis & graduatis, quibus ex concordatis beneficia debentur, tradit *Rebuff.* in locis citatis, *His tamen non obstantibus domini censuerunt, collationem factam Nicolao Garsie à Capitulo fuisse inuálidam. Ratio potissima fuit, quia iste casus in iure non reperitur expressus, & in collationibus Beneficiorum nunquam Sede vacante succedit capitulum, nisi in casibus à iure expressis*, capit. illa, ne Sede vacante, *Lambert.* de iure patron. libro 1. §. artic. 2. quæstione princip. 1. part. 1. lib. numero secundo, per quam rationem in propriis terminis, quod Capitulum Sede vacante non possit facere collationem necessariam, contra opinionem *Rebuff.* tenet *Ioan. Corrasius* in tract. de Sacerdot. 2. part. capit. septimo sub numero 4. & 5. mouebat etiam maxime dominos, declaratio Congregationis Cardinalium, Sacri Concilij Tridentini interpretum, quæ censuit Capitulum non solum non posse conferre Parochiales Sede vacante, sed neque etiam posse conferre in commendam, quod Capitulum erat permissum, c. bonæ. ubi *Abb.* num. 14. de appellatio. capite ult. de statu Monach. *Abb.* in c. illa n. 4. ne Sede vacante aliquid innouetur. Nec obstat opinio *Rebuff.* quia dominis magis placebat opinio contraria, præsertim stante resolutione Congregationis, nec placuit simile de institutione, & confirmatione, cum Capitulum habeat istam potestatem, quia hoc est in iure expressum, *Abb.* in d. cap. illa numero sexto. *Lambert.* in loco citato, versic. similiter videmus.

82 Et 8. Martij eiusdem anni, coram eod. D. Millino domini steterunt in decisio.

83 Postea tamen coram illustrissimo Cardinali Blancheto, domini magis ierunt in hoc, quod collatio Parochialium etiam hodie non sit necessaria, quia tota radicatur in mera voluntate Episcopi, qui potest abstinere ab illa, & permittere ut per lapsum temporis ius deuoluatur ad superiorem, nec ad eam per alium cogi potest, ut apparet ex dec. supra adductis, c. 5. n. 92. & 93.

84 Quod fundamentum videtur magis iuridicum, & ex dict. constitutione Pij V. ex qua Episcopo non conferente Parochialem intra sex menses, eius prouisio libera deuoluitur ad Papam, quamuis factus esset concursus, & etiam ex approbatis magis idoneis electus. Vnde apparet approbatus in concursu, aut etiam electum ex eis tanquam magis idoneum, non habere ius ad Parochialem, nec esse eis debitam absolute, ut sic collatio eius dici possit necessaria, sed solum Episcopum, si vult conferre, debere conferre

uni ex approbatis in concursu, quem magis idoneum iudicauerit, & elegerit, iuxta formam Concilij ibi, cui factio suo subiicitur, ut dicitur in dict. decisio, secunda coram Domino Blancheto. Si enim approbati & 86 in concursu, aut etiam magis idoneus electus, haberent aliquid ius ad Parochialem, & eis deberetur absolute, vel non fieret deuolutio iuxta dicta infra 10. part. cap. quarto à numero primo, vel fieret cum eadem qualitate, & onere, ex *Rebuff.* dict. tit. de deuolut. numero 40. 41. & 42. & *Corrasio.* 4. part. capitulo quarto. numero 16. & dictis infra d. 10. part. cap. tertio, numero 42.

Et ita in causa Salamantina Parochialis & de Gaia- 87 tes, 1. Decemb. 1578. coram D. Brauo quæ est decisio, 442. part. 1. diuersorum, numero quarto, dicitur, collationem Parochialis vacantis, sede Episcopali vacante in mense Ordinarij, de iure referuari successori Episcopo, & sic Ducem Albanum virtute sui indultus, de quo supra cap. primo, numero 63. non potuisse præsentare ad Parochialem vacantem, Sede Episcopali vacante, in mense Septembris, &c. Quamuis hodie, cum omnia & beneficia vacantia Sede vacante, 88 sint referuata ex reg. 2. Cancellariae ut dixi dict. cap. 1. à numero 221. poterit Dux præsentare ad Parochiales, & alia Beneficia, vacante Sede Episcopali, vacantia in quocumque mense, ut in dict. cap. primo, numero 650.

Et ita etiam in terminis beneficiorum patrimonialium, & tenuit postea Rota in vna Calagurritana beneficij de Ascarca 17. Maij 1596. coram Dom. meo Cordua, ut in dec. sequen. Fuit resolutum, Capit. Ecclesie Cathedr. Calagurritane non habuisse facultatem conferendi beneficium, de quo agitur, sede Episcopali vacante, cap. illa ne Sede vacante, & ibi *Doct. Gemin.* in cap. 1. numero 4. de maiori & obediencia in sexto, *Rebuff.* in praxi tit. de deuolut. numero 70. & 71. quia non succedit in iuribus Episcopi, nisi in casibus à iure expressis, *Abb.* in capitulo secundo numero tertio, ne sede vacante, nam cum hac sit regula prohibitio, omne id intelligitur esse expresse prohibitum, quod specialiter non est permissum. l. 1. §. si quis hoc interdicto, de itinere actuque priuato. cap. auditis. ubi *Abb. Felb.* & ceteri de præscript. Ruin. consil. 157. numero 19. libro primo. *Alexand.* in l. si conuenerit. numero 4. de re iudicat. Paris. consilio 112. numero 53. libro 1. Nec obstat, quod Capitulum succedat in iurisdictione, vacante sede, cap. cum olim de maiori & obediencia, quia iste actus receptionis, est similis collationi, & tanquam mixtus debet successori referuari, dict. cap. secundo, ne sede vacante, cap. vnic. §. fin. eodem titulo in 6. Minus refragatur, quod iste non sit casus libera collationis, cum sit recipiendus ex filiis patrimonialibus, qui in concursu magis idoneus fuerit indicatus, quia non propterea pertinet ad Capitulum, tanquam collatio necessaria, illa enim necessaria collatio dicitur in proposito, ad quam Episcopus teneretur, & potest compelli, & quæ incipit à tertio ut à patrono, non autem quando totus actus dependet ab illius potestate, prout electio, & institutio magis idonei, quemadmodum resolutum fuit in illa Abulen. Parochialis 22. Iunij 1594. coram illustrissimo Blancheto, ut in presenti contingit, cum de illo tempore, nullus beneficiarius adesset in illa receptina Ecclesia, qui electum reciperet, unde indicatus dignior per Ordinarium instituendus erat, iuxta constitutiones illius diocesis, quæ cum istam facultatem instituendi solis Ordinariis tribuant, dato millies, quod iste actus iustitia, & iurisdictionis sit, tamen in eo Capitulum sede vacante non succedit, cum in illo nullam cum Episcopo communionem ha-

habeat, ad iradita per Abb. in d. cap. cum olim penul. verli. 5. dubitatur, de maioritate & obediencia. maxime in materia prohibitiua collationis ad Feli. in d. cap. cum olim inum 3. ubi ex supradictis voluit, quod licet collatio iure deuolutio iustitiam respiciat, tamen Capitulum vacante sede in eo non succedit, sed Episcopo ratione honorificentie reservatur. Refert & sequitur Gonzalez gloss. 9. §. 1. in. 77. & glo. 45. num. 20.

⁹⁰ Sed cum filius patrimonialis, in concursu magis idoneus iudicatur, habet ius ad beneficium, & ei absolute debeatur, sicut presentato, ita ut Ordinarius possit per superiorem compelli ut ei conferatur, seu ab eo appellari iuxta dicta infra d. 10. par. ca. 4. num. 5. & 9. videtur collatio vere necessaria, & de iustitia, & consequenter in ea succedere Capitulum sede vacante, & esse longe diuersum ac in Parochialibus. Et in materia collationis necessaria, & iustitia, appellatione Ordinarii venit Capitulum vacante sede, sicut etiam venit Vicarius Episcopi. Quamuis ad effectum ut intret alternatiua, & indultum Cardinalium dicatur libera collatio, cum fiat sine presentatione, & interuentu alterius ut supradictum est c. 1. n. 476. id tamen non procedet stante reg. 2. Cancellaria, reservatoria beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante, de qua supra ca. 1. n. 221. in qua includuntur etiam beneficia patrimonialia, quae prouidentur per Episcopum absque alterius presentatione, vel electione, nisi adit indultum in contrarium iuxta supradicta d. c. 1. n. 476. & 565.

Alter casus exceptus à praedicta reg. num. 4. t. posita, hodie est ex S. Concilio Trid. sess. 7. de reform. cap. 10. ex quo non licet Capitulis Ecclesiarum sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reuerendas, ut aliqui vocant, tam ex iuris communis dispositione, quam etiam cuiusvis privilegij, aut consuetudinis vigore, alicui beneficii Ecclesiastici recepti, siue recipiendi occasione, arctatus non fuerit, concedere. & si secus fiat Capitulum contraueniens Ecclesiastico, subiaceat interdicto, & sic ordinati, si in minoribus ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, praesertim in criminalibus, gaudeant, in maioribus vero, ab executione ordinum, ad beneplacitum futuri Episcopi sunt ipso iure suspensi, ita Concilium ibi, & in c. 10. sessione 23. de reform. poenam istam impositam iis, qui contra decretum à Capitulo Episcopali sede vacante literas dimissorias impetrant, ad illos qui eisdem literas non à Capitulo, sed ab aliis quibuscumque in iurisdictione Episcopi loco Capituli sede vacante succedentibus obtinent, mandat extendi, concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & Beneficio per annum sunt ipso iure suspensi, & notant Mayolus de irregularitate libro quarto, cap. 2. numero 3. Salcedo in pract. crim. Bernard. Diaz cap. 26. verb. sine licentia.

⁹² Et ex Bulla Sixti V. contra male promotos, tordinati cum literis dimissoriis, seu licentia Capituli sede vacante contra d. decretum, erant absolute ipso iure suspensi, & absolutio Rom. Pontifici reservata, sed illa iam per Clem. VIII. ad terminos sacrorum Canonum, & dispositionem S. Concilij Trident. adducta est, ut dictum est sup. 2. par. cap. vltim. num. 70.

⁹³ Et super d. c. 10. sess. 7. S. Congreg. eiusdem t. Concilij fecit declarationes sequen. Prima, post annum sedis vacantis, Capitulum literas dimissorias, & facultatem ordinandi concedere potest in Ecclesia vacante, sic ipsum Concilium Trident. Secunda, Concilium Provinciale statuere non potest, ut Capitula non remittant ordinandos ad alios quam ad comprouinciales Episcopos, nisi id faciat ex rationabili causa pro correctione scilicet Provinciae 15. Martij 1586. Tertia, an Concilium Provinciale possit restringere potestatem Capitulis hic tributam, scilicet ut non concedant post annum literas dimissorias ordinandi ad titulum patrimonij, vel pensionis, non possit Congregatio respondit, sed hanc facultatem esse reservatam iudicio proprii Episcopi. Sed aduertit hoc non videri receptum saltem in Regnis Castellae.

Quinta, Capitulum sede vacante potest concedere licentiam extero Episcopo, exercendi Pontificalia in eorum Ecclesiis, & ordines conferendi, tam clericis illius diocesis, quam exteris habentibus literas Episcoporum suorum, iuxta formam huius decreti, vide Puteum dec. 407. lib. 2. Nauarr. consil. 44. de temporibus ordinari, qui id tenent.

Sexta, Congregatio censuit textum hunc non comprehendere primam tonsuram, & in minoribus ordinibus constitutos non suspendi.

Septima, Hoc caput censuit Congregationem non procedere in infinito solum charactere prima tonsurae.

Octava, Vicarius Capituli sede vacante, infra annum potest concedere literas dimissorias ad primam tonsuram, ei qui est presentatus à patronis laicis, ad beneficium Ecclesiasticum iuris patronatus ipsorum, ut illud obtinere valeat. Nona, ibi, si in minoribus, & c. ad minores ordines sic promotus, potest in susceptis ordinibus ministrare, & beneficia obtinere, non autem privilegiis clericis concessis gaudere. Decima, An Episcopo existente haeretico, facultas concedendi dimissorias pertineat ad Capitulum Cathedralis Ecclesiae, Respon. Ad Capitulum pertinet, si Episcopus sit notorie haeticus. 1588. Undecima, An eo casu, quo Capitulum potest concedere dimissorias, si Canonici propter haereses dispersi sunt, & nequeant convenire sine difficultate, sufficiat habere literas dimissorias ab uno aliquo ex Canonis Cathedralis Ecclesiae. Respon. Sufficit habere literas dimissorias a residentibus Capitularibus, etiam si unus dumtaxat residere.

Duodecima, An omnino sufficiat sine dispensatione vel dimissoriis, adire pro suscipiendis ordinibus ad viciniorum Episcopum, seu Metropolitanum. Respon. Non adeundum vicinum, neque Metropolitanum, sed adeundam Sedem Apostolicam.

⁹⁴ Sed hic est graue dubium, t. an d. decretum Concilij comprehendat primam tonsuram, ita ut Capitulum, seu vicarius sede vacante, non possit infra annum dare dimissorias etiam ad primam tonsuram. Et videtur non comprehendere ex d. declaratione 6. & 7.

Nihilominus verius videtur contrarium, t. nam ⁹⁵ Concilium in d. cap. 10. in princip. generaliter & absolute dicit, quod non liceat Capitulis infra annum ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reuerendas concedere, & ita tenent Nauarr. consil. 27. de temporibus ordinari. & Fr. Man. Rodriguez qui cum sequitur in sum. 2. tom. cap. 14. num. 6. ubi docent non posse Capitulum sede vacante dare dimissorias, et-

iam ad primam tonsuram, & consequenter cum intra annum non reputetur, quo ad hoc ordinarius, non potuisse quem, cui Nuntius Hispaniae dedit dimissorias, ut posset Ordinari ab aliquo Antistite, cum testimonio idoneitatis à prouisorio accepto, ordinari prima tonsura virtute illarum, cum testimonio prouisorii Capituli sede vacante, quamvis Nuntius sciisset esse sedem vacantem, ex cap. 8. sess. 23. de reformatione, &c. idem tenet Mar. Anton. Genuen. capit. 85. numer. 15. & ita communiter intelligitur & practicitur, & videtur colligi ex declaratione 8. quæ loquitur in arctato ratione beneficii recipiendi.

96 Nec obstat declaratio 6. & 7. quia intelligitur, quod dict. decretum non comprehendat primam tonsuram, quod ad poenas ibi impositas contra ordinatos, quia eas solum imponit contra ordinatos in minoribus, & in maioribus ordinibus, & appellatione minorum ordinum, secundum communem usum loquendi, particulariter Concilij, solum intelliguntur quatuor minores, & non prima tonsura, quæ ab illis condistinguitur, ut apparet ex Concilio sess. 23. c. 4. 5. 6. 10. & 11. licet etiam prima tonsura sit & dicatur ordo, ut dicitur infra 7. par. cap. 1. à numero 2.

Secundo est dubium, quomodo sint intelligenda 97 illa verba Concilij dict. capit. 10. sessio. 7. de arctatis occasione beneficii Ecclesiastici recepti, siue recipiendi. Et quidem clarum est, illos dici 98 arctatos occasione beneficii recepti, qui obtinent aliquod beneficium, ratione cuius tenentur se promoueri facere, ut qui obtinet Parochialem Ecclesiam est arctatus ad Sacerdotium intra annum, & qui obtinet Canonatum ad ordinem illi annexum. Et idem est in aliquibus beneficiis, seu Capellanis, requirentibus ex institutione seruitium personale, seu aliquem ordinem.

99 Difficultas est, qui dicantur arctati occasione beneficii recipiendi. Et credo illos dici arctatos occasione beneficii recipiendi, qui habent ius, seu sunt vocati ad aliquod beneficium vacans, seu Capellaniam, quod tamen requirit actu certum ordinem, quo illi carent, hi nimirum videntur arctati ad talem ordinem, occasione beneficii recipiendi. Ita p. Ledesma in sum. de Sacram. ordinis c. 8. 3. conclus. Ille etiam 100 videtur arctatus occasione beneficii recipiendi, qui cum non sit ordinatus prima tonsura, est præsentatus ad beneficium, ut in d. declaratione 8. de qua vide infra 7. par. c. 1. n. 30.

101 Electus vero in concursu ad beneficium caratum, cuius collatio facienda est à Papa non potest interim dici arctatus, nec occasione beneficii recepti, quia illud tunc non habet, nec occasione beneficii recipiendi, quia non requiritur actu Sacerdotium &c. & idem erit in præsentato ad aliquod beneficium, seu Capellaniam, habens annexum certum ordinem, ad quem illud obtinens tenetur se facere promoueri.

102 Præterea non dicitur arctatus occasione beneficii recipiendi, si cui aliquis vult resignare aliquod beneficium requirès actu ordinem quo ille caret, hoc enim est mere voluntarium, &c.

103 Rursus aduertendum est, Nuntio Hispaniarum solere 7 inter alias dari facultatem, Licentiam tribuendi quibusvis in ætate legitima constitutis, & alias ad id idoneis Sacerdotali militia assignari volentibus, qui competenter beneficiati & arctati fuerint, ut ad omnes etiam sacros & Presbyteratus ordines, à suo ordinario,

vel cum eiusdem aui Vicary sui testimonio, à quocumque alio maluerint Catholico Antistite, gratiam & communionem Apostolicæ sedis habente, extra Romanam Curiam, & in propria diocesi residente tribuere, etiam Dominicus, & aliis festiuis, extra tempora à iure statuta ad sacros etiam Presbyteratus ordines promoueri, & in illis promoti, etiam in Altaris ministerio ministrare possint. Ita in facultatibus Cæsaris Speciani Nuntij Sixti V.

Ex quibus apparet, 7 Nuntium Hispaniæ non posse etiam sede aliqua Episcopali vacante dare dimissorias, nisi competenter beneficiatis, & arctatis, & sic in casibus in quibus Capitulum sede vacante non potest dare dimissorias, nec ipsum Nuntium posse, quicquid dicat P. Ledesma supra tercia difficultate, quamvis hoc male fuerit seruatum annis præteritis.

Et quamvis alias, 7 possit quis promoueri cum liberis dimissoriis Legati de latere, ut tradit Iacob. de Graffius in decis. aureis casuum conscient. lib. 4. cap. 27. n. 27. tamen id est intelligendum, modo eius probitas, & mores testimonio sui ordinarij commendentur, ex decreto Concilij sess. 23. capit. 8. ad quem effectum, non dicitur ordinarius intra annum Capitulum, seu eius Vicarius sede vacante, respectu eorum qui non sunt arctati, ut per Nauar. & Manu. Rodriguez supra.

CAP. VIII.

De Vicario Episcopi.

SUMMARIA.

DE Vicario Episcopi an possit beneficia conferre, numero 1.

Vicarius Episcopi debet esse clericus saltem prima tonsura: nam laicus Vicarius esse non potest, n. 2. Ne clericus coniugatus, n. 3. Nec bigamus, nisi fuerit dispensatus ad ordinem susceptum, etiam soluto matrimonio num. 4.

Nec qui fuit iudex malefactorum, & protulit sententias mortis potest esse Vicarius, etiam si postea, vel antea sit factus clericus, quia est irregularis, & sic incapax iurisdictionis Ecclesiasticæ secundum Felin. & alios, nu. 7. Sed improbat ista sententia nu. 8. Non solum quando commissio fuit facta ante irregularitatem incurram, sed etiam quando post, nam etiam facta irregulari, est valida, excepto casu de clerico coniugato, seu bigamo, &c. à n. 9.

Hodie in his Regnis Castella & Legionis, officialis seu prouisor, vel Vicarius generalis, seu iudex Ordinarius Episcopi, vel alterius, iurisdictionem Ecclesiasticam obinentis, debet esse constitutus in sacro ordine, alias deputatio, & electio est nulla, &c. Ex breui Clementis VIII. cuius tenor ponitur, n. 11.

Istud breue comprehendit etiam Vicarios & prouisores ad præsens existentes, n. 12.

Sed non videtur adhuc ligare ex defectu publicationis, quia non publicatum, sed solum intimatum Episcopis aut etiam prouisoribus, & ad hoc ut lex, seu constitutio liget, necessarium requisitum est, quod solemniter edatur & publicetur, & ante publicationem non ligat, etiam data scientia, numero 13. & 14. Quod procedit etiam stante clausula decreti irritantis numero decimo quinto & 16. ubi ponitur decisio Rote, & in ipso